

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดการตลาดนัดชุมชนจังหวัดชลบุรี

สุรียา งามสำเร็จ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2547
ISBN 974-383-882-1
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุริยา งามสำเร็จ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

.....กรรมการ

(ดร. โกวิท กระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

.....กรรมการ

(ดร. โกวิท กระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

.....กรรมการ

(ดร. ชนันธร กถาเสณีย์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมชาย เดชะพรหมพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ชัยชนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และดร.โกวิท กระจ่าง กรรมการที่ปรึกษา ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.ชนันธร กตาเสนีย์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการทำวิจัย และได้เสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ชุดแรกที่ให้ข้อเสนอแนะ จนกระทั่งพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดหลักสูตรการศึกษา อันมีคุณค่ายิ่ง ด้วยความรักปรารถนาดี และเสียสละ

ขอขอบพระคุณ ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้างานกองสาธารณสุข และผู้ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมตลาดจากสำนักงานเทศบาลและสำนักงานองค์การบริหารส่วน ตำบล ทุกแห่งในจังหวัดชลบุรี ที่ช่วยเหลือตอบแบบสอบถามข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจไม่ มากก็น้อย และความดีนี้ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณสูงสุดคือบิดามารดา และทำที่สุดก็คือญาติพี่น้องทุกคน รวมทั้ง พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนของผู้วิจัย ที่สำคัญยิ่งที่ขาดไม่ได้คือ คุณศิริกร งามสำเร็จ ภรรยา ที่ได้ให้กำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ รวมทั้งได้ช่วยเหลือในด้านการจัดพิมพ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่ง

สุรียา งามสำเร็จ

45911284: สาขาวิชา: นโยบายสาธารณะ; รป.ม. (สาขานโยบายสาธารณะ)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ/ ตลาดนัดชุมชน/ จังหวัดชลบุรี

สุริยา งามสำเร็จ: ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการตลาดนัดชุมชนจังหวัดชลบุรี (FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF THE LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATION OF THE MANAGEMENT OF COMMUNITY MARKETS IN CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, ร.ด., โกวิท กระจ่าง, D.TECH.Sc., ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, ร.ด., 170 หน้า. ปี พ.ศ. 2546. ISBN 974-383-882-1

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับประสิทธิผลของการจัดการตลาดนัดชุมชน และทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีต่อการจัดตลาดนัดชุมชนตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีกลุ่มตัวอย่าง 80 แห่งซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณแนวสำรวจในลักษณะศึกษาเฉพาะพื้นที่ โดยใช้สถิติเพื่อมาอธิบายผลหรือทำนายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการวางแผนงาน ปัจจัยด้านการจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงาน ปัจจัยด้านการจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านการควบคุม ปัจจัยด้านองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้เก็บค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้า จากปัจจัยทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีทุกแห่งได้คะแนนรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลางไปหาค่าทุกปัจจัย แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ยังไม่เข้าใจบทบาท และหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้ปฏิบัติอาจเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพของตลาดนัดชุมชนอยู่ในระดับปานกลางไปหาค่า ส่วนการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติพบว่า ปัจจัยด้านการวางแผนงานในการจัดตลาดนัดชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของตลาดนัดมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.392 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ถึงร้อยละ 15.4 และรองลงมาคือข้อกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดตลาดนัดชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.444 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ถึงร้อยละ 19.4 โดยกำหนดให้ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ซึ่งระดับนัยสำคัญทางสถิติของทั้งสองขั้นตอนเท่ากับ 0.045 น้อยกว่า 0.05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

45911284: MAJOR: MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION; M.P.A.
(PUBLIC POLICY)

KEYWORDS: EFFECTIVENESS/ COMMUNITY MARKETS/ CHON BURI PROVINCE

SURIYA NGAMSOMREJ: FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF THE LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATION OF THE MANAGEMENT OF COMMUNITY MARKETS OF CHON BURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: PHAITOON BHOTHISAWANG, Ph.D. (POLITICAL SCIENCE), KOVIT KRACHANG, D.TECH.Sc. (REGIONAL AND RURAL DEVELOPMENT PLANNING), CHAIYON PRADITSILP, Ph.D (POLITICAL SCIENCE). 170 P. 2003. ISBN 974-383-882-1

The purpose of this research was to determine the effectiveness level of the local administration organization for management of community markets and its factors affecting the organization according to Public Health Act, B.E.2535 (minislerial regulation for 4, B.E.2542) and to maintain unblemished and well-mannered order according Country Act , to B.E.2535. The samples consisted of 80 LAO_s. The methodology applied was the quantitative survey research on special areas. Statistics were used to describe and predict the relationship between independent variables and dependent variable.

The findings revealed that the factors on planning, organizing, staffing, controlling, and renting were all ranged between moderate to the low level showing the understanding inadequacy of the samples. In addition, the legal duty might be the cause resulting in the effectiveness of community markets being ranged the between moderate to the low level. After the hypothesis was statistically tested, it showed that community market planning factor was the most related factor to the effectiveness of the markets with the coefficient correlation at 0.392. Besides, the percentage for descriptive ability on factor relation was 15.4 % and the organization for the staff responsible for the community market was the second significant factor, having the coefficient correlation at 0.444 and its percentage for descriptive ability was 19.4 %. Both of those factors were statistically significant at 0.045, lower than the set statistic significance, which was estimated at 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์และการวัดตัวแปร.....	5
การวัดตัวแปรปฏิบัติการ.....	10
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	12
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการจัดการ.....	29
ความหมายและที่มาของตลาด.....	42
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับที่ตั้งตลาดนัด.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
พื้นที่ศึกษา.....	68
หน่วยของการวิเคราะห์.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การทดสอบเครื่องมือวัด.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิจัย.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลต่อการจัดการตลาดนัด.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง.....	84
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.....	102
ภาคผนวก ข.....	155
ภาคผนวก ค.....	163
ภาคผนวก ง.....	167
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	อำนาจหน้าที่ของเทศบาล..... 21
2	อำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่จะเลือกปฏิบัติ..... 22
3	ปัจจัยหลักการจัดการทั้ง 5 ปัจจัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ กระทำจริง/ปฏิบัติจริง..... 81
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของตลาดนัดที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้ปฏิบัติจริง..... 83
5	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เข้ามามีอิทธิพล ต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับ : Variables Entered/Removed..... 86
6	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เข้ามามีอิทธิพล ต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับ : Model/Summary..... 87
7	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เข้ามามีอิทธิพล ต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับ : Coefficients..... 88
8	ปัจจัยด้านการตรวจหาสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือต้องห้ามตามกฎหมาย ที่นำมาจำหน่ายในตลาดนัด..... 90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	12
2 สรุปลักษณะการจัดการ.....	36
3 องค์ประกอบการบริหาร.....	41